

sió catequística), o les col·leccions de cromos de la xocolata Juncosa.

Joan Vicens, director de la col·lecció, assegura que el seu fons es complementa amb el del Museu de la Joguina de Catalunya de Figueres, ja que el centre ganxo recopila la joguina fabricada a l'Estat, i això vol dir, en definitiva, la indústria d'origen valencià centralitzada en les dues grans empreses del sector, Borràs i Payà. Per la seva banda, Tomàs Pla, que actualment compra nines per tal d'arrodonir el fons, explica que es va introduir en el col·leccionisme de joguines a través de la seva passió ferroviària. D'això fa vint anys. La seva col·lecció és per al visitant un pont obert cap als somnis de la infantesa. Recuperem-los.

Moisés de Pablo

Quedar-se a casa

Saber que, si és cert que vivim en una societat de masses, també ho és que ens ha tocat viure en una època en què quasi tots els actes reivindicatius són cosa de minories deu fer que no ens estranyi que passin coses com que, tot i l'oposició generalitzada a la línia d'alta tensió de les Gavarres, no s'hagi pogut fer mai una manifestació amb més d'uns centenars escassos de persones. Ara fa uns dies, vaig veure pels carrers de la Bisbal dinou veïns del Puig Ventós i de Cruïlles que es manifestaven perquè s'oposen a l'abocador de Vacamorta. Duïen una pancarta on deïen que eren només dinou i especificaven que, justament gràcies a què no arribaven a vint, no els calia cap permís especial per manifestar-se. Com a argücia legal jo diria que està prou bé, però, si deixem de banda la llei i pensem en quanta gent estava de debò disposada a sortir al carrer, de seguida ens posarem d'acord a dir que possiblement molt poca. I, no obstant això, a tot estirar en quatre o cinc setmanes, aquells que s'oposen a aquest abocador han recollit més de quatre mil signatures de gent de la zona. Però, tots ho sabem, una cosa és signar -o votar, o opinar- i una altra molt diferent fer alguna cosa més que no sigui quedar-se a casa.

Arribats a aquest punt, molts d'aquells de l'última generació antifranquista es playen cada cop que constaten el grau de desmobilització a què hem arribat. M'ho deia Maruja Torres no fa pas tant. També ho comenta més d'un cop a les seves columnes. Escric tot això unes setmanes després que més d'un diari hagi publicat alguns articles comentant el fracàs de la campanya de posar l'adhesiu *Cat de Catalunya* al cotxe. Ha estat així: ens agradi o no. Encara que molts sabem que també hauria estat un fracàs una campanya en sentit contrari. L'avantatge, però, de ser el que aguanta la paella pel mànec és que es pot amagar sempre la mà emmascarada mentre s'assenyalen les mans emmascarades de tots aquells que han gosat acostar-s'hi. Posar-nos a discutir ara sobre qui té dret a tenir el mànec no ens portaria enlloc. El que ens hauria de preocupar és per què, llevat d'alguns moments puntuals o d'alguns períodes històrics molt determinats, a la gent no ens queda cap ganes de mobilitzar-nos.

Xavier Cortadellas

La passió per la pintura

Fins al 14 de gener del 2001 s'ha presentat al Museu d'Història de la Ciutat de Girona la mostra *Corominas: els anys pintats. Retrospectiva 1967-2000*, una exposició plantejada com una revisió lliure i molt àmplia de la trajectòria artística d'un dels pintors més destacats en l'escena gironina dels darrers 30 anys.

Entre les primeres pintures que, des d'un punt de vista cronològic, trobem en l'exposició, en destaca una del 1968 que porta per títol *Sabates*; aquesta obra constitueix un primerenc homenatge a Van Gogh, mestre del color, però al mateix temps ja s'hi troba el germen del que serà més característic

Corominas: fragment d'*El ram etern* (1989).

al llarg de la carrera de Quim Corominas: en el fons gestual i colorístic d'aquest quadre s'endevina una pintura abstracta i expressiva que ràpidament deixarà aquest espai marginal per anar ensenyorint-se, de forma absoluta a partir dels anys 80, de tota la superfície del quadre. En aquesta evolució cap a una pintura del gest i del color els referents de l'artista ja seran molt més propers, tal i com ens ho assenyalava el fet que l'exposició s'obre i acompanya amb un únic text que no és altre que una citació de Motherwell: l'expressionisme abstracte i la seva *Action Painting* constituïran el marc referencial a partir del qual la pintura de Corominas creixerà i mutarà amb el pas dels anys.

I de fet és justament Motherwell qui millor anticipa en aquesta citació el que ha estat la trajectòria

Els arxius reconfortants

No vaig tant als arxius històrics com voldria, i en trobo a faltar la pau. Hi he passat molt bones estones, perdut dins algun manuscrit ple de ditades i medalles de cera, mentre la llum s'esllanguia tot traspasant els corpuscles de pols que suraven en l'espai. Amb un mínim de curiositat, als arxius és fàcil encomanar-se de la febre dels rosegadors, incansables consumidors de bon paper envellit, perquè els documents donen una resposta alhora que generen cent preguntes. De la història sempre en tindrem versions, perquè l'edició *princeps* fa temps que és esfullada, però aquests llocs on el passat es solidifica en lligall o pergamí ens forneixen almenys d'un esquelet per encarnar, d'un punt de recolzament des d'on fer palanca per enderrocar tergiversacions. Els arxius són necessaris perquè ningú no faci ventriloquia amb els morts, per poder tocar el passat amb la punta dels dits, per sacsejar les fonts cansades amb noves preguntes, perquè mai no ens satisfà del tot l'entrellat del calidoscopi.

Els que entenen aquest tipus de set reben com una poma sucosa el full informatiu de l'Arxiu Històric de Girona, on, en un to amè i desimbolt, es dona notícia dels nous fons rebuts i dels nous recursos per a la recerca, i es fa recensió del moviment que l'entitat genera al seu entorn. L'antic convent de Sant Josep també serveix d'aglutinador de dilectants i professionals mitjançant cursets diversos –de paleografia, de genealogia–; s'hi promouen grups de treball, exposicions..., i fan venir molta enveja als que volem però no podem. També l'Arxiu Històric Comarcal de la Garrotxa va informant de les seves activitats des de la revista *El Plaó*. Són dos exemples que conec d'arxius decidits a acostar-se als ciutadans –i no només als entesos–, caminant paral·lelament als principis d'obertura i transparència que es proposa la propera llei d'arxius. Ignoro com afectarà aquesta llei una de les assignatures pendents, els arxius eclesiàstics, molts dels quals tenen vocació de servei públic però estan mancats dels mitjans de què disposen, per exemple, els arxius esmentats anteriorment. El debat, de totes maneres, s'insereix dins una problemàtica molt més àmplia: l'articulació del patrimoni eclesiàstic amb la societat laica. Una qüestió complexa, delicada i que corre una certa pressa, perquè hi ha rosegadors delerosos de devorar.

Josep Pujol i Coll

del pintor gironí quan, després d'assimilar el procés de pintar amb "una aventura sense idees preconcebudes", diu que "només entrebant-se completament al mitjà pictòric és possible trobar-se un mateix i trobar l'estil propi". Les obres reunides en aquesta exposició constitueixen precisament el testimoni més evident del fet que és des de la passió per la pintura i els mitjans que li són més específics (la potència del color i de la pinzellada) que Corominas ha aconseguit desenvolupar al llarg dels anys un estil personal i coherent. De

fet, tot i que tant en la mostra com en el catàleg se'ns recorda que també hi ha un Corominas dibuixant i cartellista, que ha treballat tècniques diverses i que sobretot en la seva vessant de mestre ha impulsat l'experimentació artística a partir de tota mena de materials i formats, sempre és la força de la pintura l'energia visual que s'imposa sobre tota la resta. Una pintura que s'expressa preferentment en grans formats, sovint dúplics i tríptics que s'erigeixen en autèntics retaules pagans de fi de segle; una pintura independent, ni

narrativa ni literària, però que no per això menysprea els vincles amb la realitat de l'artista (i així trobem sovint ressonàncies de moments històrics o personals concrets, com les estades a Londres i Berlín o les tragèdies dels Balcans); una pintura, finalment, lliure de tota submissió al dibuix i d'una presència tan contundent que, en un moment en què l'existència física de l'art és més aviat fràgil, si no ha desaparegut del tot, és per a nosaltres un retorn al plaer i a la sensualitat de la matèria.

M. Lluïsa Faxedas Brujats

A la casa natal de Josep Pla

Inauguració de l'Exposició Permanent a la casa natal de Josep Pla. Palafrugell, 4 de novembre del 2000.

El que havia de ser Museu Pla, a la casa natal de l'escriptor de Palafrugell, s'ha convertit en Exposició Permanent a través d'un muntatge pedagògic realitzat per la Fundació Josep Pla amb la participació activa dels tècnics de la Fundació "la Caixa". La mostra defuig la recreació retrospectiva de com era la casa en vida de Pla i s'entreté en divulgar la trajectòria vital i literària de l'escriptor.

L'exposició va ser inaugurada el dissabte 4 de novembre pel conseller de Cultura, Jordi Vilajoana, en el decurs d'un acte molt emotiu, durant el qual també van prendre la paraula el batlle de la vila i president de la Fundació Pla, Frederic Suñer; el president de la Caixa i de la Fundació "la Caixa", Josep Vila-